

Το Περσικό εκπαιδευτικό σύστημα στην Κύρου Παιδεία του Ξενοφώντα

Πολιτισμός / Ιστορία

Μιχάλης Κουτσός, Φιλολόγος - Συγγραφέας

Ο Κύρος Β΄, βασιλιάς των Περσών

Ο Κύρος ο Β΄ είναι μια ηγετική προσωπικότητα, όπως και ο Αγησίλαος, και γι' αυτό ο Ξενοφώντας έγραψε τα αντίστοιχα βιβλία. Ας δούμε όμως γιατί θαύμαζε τον Κύρο Β΄. Ο Κύρος Β΄ (600-530) δεν έχει σχέση με τον Κύρο τον νεότερο, ο οποίος είχε αδελφό τον Αρταξέρξη, παιδιά του Δαρείου και της Παρυσάτιδας, για τον οποίο γίνεται λόγος στην Κύρου Ανάβαση, όταν ο νεότερος Κύρος εξεστράτευσε εναντίον του μεγαλύτερου αδελφού του Αρταξέρξη (401). Προπάππος του Κύρου Β΄ ήταν ο Τείσπης, παππούς του ο Κύρος Α΄ και πατέρας του ο Καμβύσης Α΄. Ο Κύρος γεννήθηκε από τον Καμβύση Α΄, βασιλιά της Ανσάν, και τη Μανδάνη, κόρη του Αστυάγη, βασιλιά της Μηδίας.

Η Αυτοκρατορία του Κύρου Β΄

Ο Κύρος ο Μέγας διαδέχθηκε στον θρόνο το 559 π.Χ. τον πατέρα του Καμβύση Α΄, μετά το θάνατο του. Ωστόσο ο Κύρος δεν ήταν ακόμη ανεξάρτητος ηγεμόνας αλλά υποτελής των Μήδων. Ο Κύρος υπέταξε τους Μήδους και ένωσε τα δυο βασίλεια Ανσαν και Περσίας. Αργότερα κατάκτησε την Μεσοποταμία και την Μ. Ασία και

ίδρυσε την μεγάλη Περσική αυτοκρατορία. Στον πόλεμο κατά της Λυδίας νίκησε και αιχμαλώτισε τον βασιλιά της, τον Κροίσο, και έτσι κατάκτησε την Λυδία 546 π.Χ. Σύμφωνα με τον Ηρόδοτο, ο Κύρος ο Μέγας χάρισε τη ζωή στον Κροίσο και τον κράτησε ως σύμβουλο.

Η επικράτεια του Κύρου του Μεγάλου αποτελούσε τη μεγαλύτερη αυτοκρατορία που είχε δει ποτέ ο κόσμος μέχρι τότε. Στο τέλος της κυριαρχίας του Κύρου, η αυτοκρατορία των Αχαιμενιδών εκτεινόταν από τη Μικρά Ασία στα δυτικά έως τον ποταμό Ινδό στα ανατολικά. Ο Κύρος ίδρυσε την αυτοκρατορία ως μια πολυκρατική αυτοκρατορία που διοικούνταν από τέσσερις πρωτεύουσες: τις Πασαργάδες, τη Βαβυλώνα, τα Σούσα και τα Εκβατάνα.

Κατά τη διάρκεια της βασιλείας του, ο Κύρος διατήρησε τον έλεγχο μιας τεράστιας περιοχής κατακτημένων βασιλείων, ο οποίος επιτεύχθηκε μέσω της διατήρησης και επέκτασης των σατραπειών. Η αυτοκρατορία του Κύρου βασιζόταν σε φόρους και στρατεύσιμους από τα πολλά μέρη του βασιλείου του και είχε έναν οργανωμένο στρατό. Δημιούργησε επίσης ένα καινοτόμο ταχυδρομικό σύστημα σε όλη την αυτοκρατορία, βασισμένο σε διάφορους σταθμούς αναμετάδοσης.

Ο Κύρος πέθανε γύρω στον Δεκέμβριο του 530 π.Χ. Για τον θάνατο και την ταφή του υπάρχουν πολλές εκδοχές. Σύμφωνα με τον Πλούταρχο, πάνω στον τάφο του έγραφε:

*«Ω άνθρωπε, όποιος κι αν είσαι και από όπου κι αν προέρχεσαι,
γιατί ξέρω ότι θα έρθεις εδώ, είμαι ο Κύρος που έδωσε στους Πέρσες
την αυτοκρατορία τους. Μη μου ζηλεύεις, λοιπόν,
αυτό το κομμάτι χώμα που καλύπτει τα κόκαλά μου».*

Η φήμη του

Ο Μ. Αλέξανδρος θαύμαζε τον Κύρο, από νεαρή ηλικία διαβάζοντας την Κύρου Παιδεία του Ξενοφώντα, η οποία περιέγραφε τον ηρωισμό του Κύρου στη μάχη και τη διακυβέρνηση του ως βασιλιά και νομοθέτη. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψής του στις Πασαργάδες διέταξε τον Αριστόβουλο να διακοσμήσει το εσωτερικό του ταφικού θαλάμου του τάφου του Κύρου.

Ο καθηγητής Πάτρικ Χαντ δηλώνει: *«Αν εξετάζατε τις μεγαλύτερες προσωπικότητες της Ιστορίας, που επηρέασαν τον Κόσμο, ο «Κύρος ο Μέγας» είναι ένας από τους λίγους που αξίζει αυτό το επίθετο. Η αυτοκρατορία στην οποία κυβέρνησε ο Κύρος ήταν η μεγαλύτερη που είχε δει ποτέ ο Αρχαίος Κόσμος και ίσως να είναι μέχρι σήμερα η μεγαλύτερη αυτοκρατορία που έχει υπάρξει ποτέ».*

Η στάση του απέναντι στους υποταγμένους λαούς

Ο Κύρος ο Μέγας σεβάστηκε τα έθιμα και τις θρησκείες των χωρών που κατέκτησε. Αυτό αποτέλεσε ένα πολύ επιτυχημένο μοντέλο για τη συγκεντρωτική διοίκηση και την εγκαθίδρυση μιας κυβέρνησης που λειτουργούσε προς όφελος και κέρδος των υπηκόων της. Ο Κύρος ο Μέγας αναγνωρίζεται επίσης για τα επιτεύγματά του στα ανθρώπινα δικαιώματα, την πολιτική και τη στρατιωτική στρατηγική,

Ο Ξενοφών αναφέρει σχετικά:

«Και εκείνους που ήταν υποταγμένοι σε αυτόν, τους αντιμετώπιζε με εκτίμηση και σεβασμό, σαν να ήταν δικά του παιδιά, ενώ οι ίδιοι οι υπήκοοί του σέβονταν τον Κύρο ως «πατέρα» τους ... Ποιος άλλος άνδρας εκτός από τον Κύρο, αφού ανέτρεψε μια αυτοκρατορία, πέθανε ποτέ με τον τίτλο του «Πατέρα» από τον λαό τον οποίο είχε φέρει υπό την εξουσία του; Γιατί είναι σαφές γεγονός ότι αυτό είναι ένα όνομα για κάποιον που χαρίζει, παρά για κάποιον που παίρνει!» Οι Βαβυλώνιοι τον θεωρούσαν «Απελευθερωτή». Ο Κύρος αποτελεί λατρευτική μορφή για τους σύγχρονους Ιρανούς.

Η πολιτική του Κύρου όσον αφορά τη μεταχείριση των μειονοτικών θρησκειών τεκμηριώνεται σε βαβυλωνιακά κείμενα, καθώς και σε εβραϊκές πηγές και ιστορικές αναφορές. Ο Κύρος ακολουθούσε μια γενική πολιτική θρησκευτικής ανεκτικότητας σε ολόκληρη την τεράστια αυτοκρατορία του. Έφερε ειρήνη στους Βαβυλώνιους και λέγεται ότι κράτησε τον στρατό του μακριά από τους ναούς και αποκατέστησε τα αγάλματα των βαβυλωνιακών θεών στα ιερά τους.

Στη Βίβλο αναφέρεται η καλή μεταχείρισή του προς τους Εβραίους κατά τη διάρκεια της εξορίας τους στη Βαβυλώνα μετά την καταστροφή της Ιερουσαλήμ από τον Ναβουχοδονόσορα Β΄, διότι άφησε τους εξόριστους να επιστρέψουν από τη Βαβυλώνα στη Γη της Επαγγελίας μαζί με την εντολή να ανοικοδομήσουν τον ναό.

Λέγεται ότι ο Κύρος, ο βασιλιάς της Περσίας διακήρυττε:

«Όλα τα βασίλεια της γης μου έδωσε ο Κύριος, ο Θεός τού ουρανού, και μου ανέθεσε να οικοδομήσω σ' αυτόν οίκο στην Ιερουσαλήμ. Αφού ο Παντοδύναμος Θεός με διόρισε να είμαι βασιλιάς της κατοικήσιμης γης, πιστεύω ότι είναι εκείνος ο Θεός που λατρεύει το έθνος των Ισραηλιτών, επειδή, πράγματι, προείπε το όνομά μου με τους προφήτες και ότι θα του οικοδομούσα έναν οίκο στην Ιερουσαλήμ, στη χώρα της Ιουδαίας».

Αυτό έγινε γνωστό στον Κύρο μετά από την ανάγνωση του βιβλίου που άφησε πίσω του ο **Ησαΐας** με τις προφητείες του, διότι ο προφήτης αυτός είπε ότι ο Θεός του είχε μιλήσει έτσι σε μυστικό όραμα:

Άλλες δημιουργικές δραστηριότητες του Κύρου Β΄.

Ο Κύρος είναι γνωστός για τις καινοτομίες του στα οικοδομικά έργα. Ανέπτυξε περαιτέρω τις τεχνολογίες που βρήκε στους κατακτημένους πολιτισμούς και τις εφάρμοσε στην οικοδόμηση των ανακτόρων της Pasargadae, που περιβαλλόταν από ένα μεγαλοπρεπές βασιλικό πάρκο και τεράστιους επίσημους κήπους. Ο σχεδιασμός και η φιλοσοφία τους χρησιμοποιήθηκαν ως πρότυπο για πολλά αρχαία και σύγχρονα πάρκα.

Πολλές πληροφορίες έχουμε από μια γραπτή πηγή, που λέγεται Κύλινδρος. ένα έγγραφο με τη μορφή πήλινου κυλίνδρου που είναι χαραγμένο σε ακκαδική σφηνοειδή γραφή. Ο Neil Mac Gregor, διευθυντής του Βρετανικού Μουσείου, δήλωσε ότι ο Κύλινδρος ήταν *«η πρώτη προσπάθεια που γνωρίζουμε για τη διαχείριση μιας κοινωνίας, ενός κράτους με διαφορετικές εθνικότητες και θρησκείες, ένα νέο είδος κρατικής τέχνης»*. Εξήγησε ότι *«έχει χαρακτηριστεί ακόμη και ως η πρώτη διακήρυξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και ενώ αυτό δεν ήταν ποτέ η πρόθεση του εγγράφου, η σύγχρονη έννοια των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν υπήρχε σχεδόν καθόλου στον αρχαίο κόσμο έχει καταλήξει να ενσαρκώνει τις ελπίδες και τις προσδοκίες πολλών»*.

Το κείμενο του «Κυλίνδρου» περιγράφει πώς ο Κύρος είχε βελτιώσει τη ζωή των πολιτών της Βαβυλωνίας, είχε επαναπατρίσει εκτοπισμένους λαούς και είχε αποκαταστήσει ναούς και λατρευτικά ιερά.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

[**https://bit.ly/3SmuT07**](https://bit.ly/3SmuT07)